

وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

نگاهی به وضعیت تامین، توزیع و قیمت

محصولات پتروشیمی در سال ۱۳۹۴

معاونت نظارت بر کالاهای سرمایه‌ای و خدمات
اداره کل نظارت بر کالاهای غیرفلزی

تیر ۹۵

چکیده:

امروزه با توجه به حساسیت محصولات پتروشیمی به عنوان مواد اولیه اصلی مورد نیاز و تاثیرگذار در بهای تمام شده اکثر کالاهای تولیدی واحدهای تولیدکننده پایین دستی از جمله مواد غذایی، قطعات صنعتی، صنایع بسته بندی و غیره صنعت پتروشیمی به عنوان یکی از بخش های اصلی صنعت کشور، طلایه دار ایجاد ارزش افزوده در منابع نفت و گاز است. این صنعت به عنوان مقام اول صادرات غیرنفتی در جهت شکوفایی اقتصادی کشور، توسعه پایدار، بومی کردن فناوری توسعه صنایع تکمیلی، ایجاد اشتغال و ... نقش اساسی برعهده دارد.

براساس برنامه مصوب سال 94 شرکت ملی صنایع پتروشیمی تعداد 51 مجتمع پتروشیمی که 21 مجتمع در منطقه ویژه اقتصادی ماهشهر، 13 مجتمع در منطقه پارس جنوبی (عسلویه) و 17 مجتمع دیگر در سایر نقاط کشور واقع شده و تعداد دیگری در حال تاسیس و راه اندازی می باشند.

بطور کلی میزان ظرفیت اسمی سالیانه کل محصولات پتروشیمی کشور بالغ بر 59 میلیون تن بوده که به تفکیک برای محصولات پلیمری بالغ بر 7 میلیون تن و برای محصولات شیمیایی بالغ بر 52 میلیون تن می باشد.

در سال 1394 میزان تولید محصولات پتروشیمی 48 میلیون تن بوده (81 درصد ظرفیت بالقوه) که در مقایسه با میزان تولید سال 93 (46/9 میلیون تن) حدود 2 درصد افزایش داشته که از این میزان سهم محصولات پلیمری 5/6 میلیون تن و محصولات شیمیایی 42/4 میلیون تن بوده است.

در سال 1394 میزان فروش داخلی محصولات پتروشیمی بالغ بر 14 میلیون تن (29 درصد از کل تولید) شامل 6/57 میلیون تن فروش داخلی و 7/45 میلیون تن جهت مصارف بین مجتمع ها بوده، همچنین از فروش داخلی ذکر شده مقدار 6/57 میلیون تن از محصولات پتروشیمی در بورس کالا و بورس انرژی عرضه شده که 2/99 میلیون تن آن معامله گردیده است.

میزان صادرات انواع محصولات پتروشیمی در سال 94 معادل 18/8 میلیون تن به ارزش 9/59 میلیارد دلار و میزان واردات انواع محصولات پتروشیمی در سال 94 معادل 500 هزار تن می باشد.

طی سال 94 حسب اطلاعات دریافتی از استانها تعداد 2342 فقره بازرسی از صنایع پایین دستی (خریدار محصول پتروشیمی) به عمل آمده که منجر به شناسایی 84 واحد غیرفعال گردیده که ضمن حذف از فرآیند تحویل مواد، مورد اعمال قانون قرار گرفته اند و همچنین تعداد 3283 فقره بازرسی از انبارهای نگهداری محصولات مزبور صورت پذیرفته که به تشکیل 50 فقره پرونده تخلف به ارزش 25/7 میلیارد ریال منجر شده است.

در پایان متذکر می گردد صنعت پتروشیمی از دیرباز با مشکلات عدیده ای از جمله کمبود خوراک دریافتی و خالی ماندن بخشی از ظرفیت های تولیدی مجتمع ها، قدیمی بودن تکنولوژی و خطوط تولید، قیمت تمام شده بالا و ضررده بودن برخی از آنها و مواجه بوده است بنظر می رسد با اتخاذ راهکارهایی نظیر اتخاذ تصمیمات حاکمیتی در جهت توسعه تکنولوژی صنعت پتروشیمی و صنایع پایین دستی، برنامه ریزی و مدیریت تولید، ایجاد شرایط مناسب برای واردات خوراک مورد نیاز و افزایش ارزش افزوده با گسترش صنایع تکمیلی می تواند کمک موثری در جهت رفع مشکلات موجود در این صنعت باشد.